

FELMÉRI CECÍLIA

**A RENDEZŐI DÖNTÉSEK
FILMELMÉLETI/ESZTÉTIKAI
MEGALAPOZÁSA
ÉS GYAKORLATI RENDSZERE**

Felméri Cecília

•

**A RENDEZŐI DÖNTÉSEK FILMELMÉLETI/ ESZTÉTIKAI
MEGALAPOZÁSA ÉS GYAKORLATI RENDSZERE**

Felméri Cecília

**A RENDEZŐI DÖNTÉSEK
FILMELMÉLETI/ ESZTÉTIKAI
MEGALAPOZÁSA
ÉS GYAKORLATI RENDSZERE**

**PRESA UNIVERSITARĂ CLUJEANĂ
2023**

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. M. Tóth Géza

Conf. univ. dr. Lakatos Róbert-Árpád

Coperta: Jánosi Andrea

ISBN 978-606-37-1928-8

© 2023 Autoarea volumului. Toate drepturile rezervate.
Reproducerea integrală sau parțială a textului, prin orice mijloace, fără acordul autoarei, este interzisă și se pedepsește conform legii.

Universitatea Babeș-Bolyai

Presa Universitară Clujeană

Director: Codruța Săcelean

Str. Hasdeu nr. 51

400371 Cluj-Napoca, România

Tel./fax: (+40)-264-597.401

E-mail: editura@ubbcluj.ro

<http://www.editura.ubbcluj.ro>

TARTALOM

I. Bevezető.....	9
I. 1. A témaválasztás jelentősége és az elemzés indoklása	9
I. 2. A témaválasztásról szakirodalmi megközelítésben.....	10
I. 3. A téma behatárolása.....	14
I. 4. Az elemzés nehézségei.....	16
I. 5. Az elemzés célkitűzései.....	17
II. Fogalomtisztázás, elméleti megközelítések	19
II. 1. Fogalomtisztázás.....	19
II. 2. Elméleti megközelítések: a filmtörténeti irányzatok és filmelméletek által kínált megoldások	24
II. 2. 1. Bevezető, avagy a híres bazini kérdés: Mi a film?.....	25
II. 2. 2. A kezdetek és a montázs	27
II. 2. 3. A klasszikus filmes vágás, az analitikus montázs realizmusa	28
II. 2. 4. A belső vágás, a hosszú beállítás és a nagy mélységelesség realizmusa.....	31
II. 2. 5. Az olasz neorealizmus esztétikája.....	34
II. 2. 6. Vágni vagy nem vágni?.....	39
II. 2. 7. Nehezülni a néző feladata	42
II. 2. 8. Hogyan tudjuk megérteni a filmeket?	44
II. 2. 9. Realizmus vs. realitás.....	45
II. 2. 10. A mindentudó narráció	45
II. 2. 11. Godard és az elidegenítés	46
II. 2. 12. A bazini realizmus és a modernizmus.....	48
II. 2. 13. A filmelmélet fejlődésének néhány iránya a hatvanas évek után	52
II. 2. 14. A perceptuális realizmus	55
II. 2. 15. A realizmus hatása a kortárs filmművészetre.....	58
III. Az elemzés módszerei	60
III. 1. Az elméleti megalapozás módszerei	60
III. 2. Az elemzési rész módszerei.....	60

III. 2. 1. Indítékok és indikátorok.....	60
III. 2. 2. Az elemzés indikátorainak pontosítása	62
IV. A paradigma és szintagmák	65
IV. 1. A paradigma: a filmes kifejezőeszközök tárháza	65
IV. 1. 1. A forgatókönyv.....	65
IV. 1. 1. 1. Fogalomtisztázás	66
IV. 1. 1. 2. A rendező maga írja filmjének a forgatókönyvét, vagy más forgatókönyve alapján készít filmet.....	68
IV. 1. 2. Előkészítés.....	72
IV. 1. 2. 1. Rendezői vízió és kutatás	72
IV. 1. 2. 2. A költségvetés.....	75
IV. 1. 2. 3. A casting.....	77
IV. 1. 3. A forgatás	83
IV. 1. 3. 1. A színészszerzés.....	83
IV. 1. 3. 1. 1. Alapfogalmak	83
IV. 1. 3. 1. 2. A jelenet beállítása és a jelenet egységei	90
IV. 1. 3. 1. 3. Improvizáció.....	91
IV. 1. 3. 1. 4. A színészi játék elemzése, instrukciók a próbákon.....	93
IV. 1. 3. 1. 5. A színész a díszletben	97
IV. 1. 3. 2. A stáb	100
IV. 1. 3. 3. Filmes kifejezőeszközök	103
IV. 1. 3. 3. 1. Alapfogalmak	103
IV. 1. 3. 3. 2. Kameramozgások	129
IV. 1. 3. 3. 2. 1. A kameramozgások fajtái	131
IV. 1. 3. 3. 2. 2. A kameramozgások jellege.....	136
IV. 1. 3. 3. 2. 3. A kameramozgás funkciói.....	139
IV. 1. 3. 3. 2. 4. Kameramozgás és nézőpont.....	143
IV. 1. 3. 3. 2. 5. Kameramozgás és vágás.....	143
IV. 1. 3. 3. 2. 6. A kameramozgás tempója.....	144
IV. 1. 3. 3. 2. 7. Kamerakezelés	145
IV. 1. 3. 3. 2. 8. Kézi kamera.....	145
IV. 1. 3. 3. 3. A fény	146
IV. 1. 3. 3. 3. 1. A világítás korszakai.....	146
IV. 1. 3. 3. 3. 2. A fény szerkezete.....	149

IV. 1. 3. 3. 3. 3. A fények hangszerelése.....	151
IV. 1. 3. 3. 4. Filmi tér.....	151
IV. 1. 3. 3. 4. 1. A folyamatos tér.....	151
IV. 1. 3. 3. 4. 2. Az akció tengely.....	152
IV. 1. 3. 3. 5. Filmidő.....	155
IV. 1. 3. 3. 6. Filmezési stílusok.....	159
IV. 1. 3. 3. 6. 1. Bevezető.....	159
IV. 1. 3. 3. 6. 2. Felvételi technikák.....	160
IV. 1. 3. 3. 7. Rendezői stílus.....	164
IV. 1. 3. 3. 7. 1. Egy film egy törvénykönyv.....	164
IV. 1. 3. 3. 7. 2. A hollywoodi kontinuitási stílus.....	165
IV. 1. 3. 3. 8. Ritmus és tempó.....	177
IV. 1. 3. 3. 8. 1. A hosszú beállítás.....	179
IV. 1. 3. 3. 8. 2. Gyors vágás.....	181
IV. 1. 3. 3. 9. A szemek.....	182
IV. 1. 3. 3. 10. Vizualizálás és képarányok.....	186
IV. 1. 3. 3. 10. 1. Storyboard.....	186
IV. 1. 3. 3. 10. 2. Formátumok.....	188
IV. 1. 3. 4. A hang.....	189
IV. 1. 3. 4. 1. A hang szerepe.....	189
IV. 1. 3. 4. 2. A filmhang összetevői.....	190
IV. 1. 3. 4. 3. Hang és plán.....	194
IV. 1. 3. 4. 4. Hang és hallás.....	195
IV. 1. 3. 4. 5. Mikrofonok.....	196
IV. 1. 3. 4. 6. A keverés.....	198
IV. 1. 4. A vágás.....	199
IV. 1. 4. 1. Bevezető.....	199
IV. 1. 4. 2. A vágás okai.....	200
IV. 1. 4. 3. A montázs funkciói.....	201
IV. 1. 4. 4. A snittek illesztése.....	202
IV. 1. 4. 5. Folyamatos és nem folyamatos vágás.....	203
IV. 1. 4. 6. A láthatatlan vágás.....	204
IV. 1. 4. 7. Analizáló és szintetizáló montázs.....	204
IV. 1. 4. 8. Mozgó felvételek egymás után vágása.....	205
IV. 1. 4. 9. A jó vágás hat követelménye Walter Murch szerint.....	206

IV. 1. 4. 10. A vágás és a vágó	207
IV. 1. 4. 11. Miért működik a vágás?	208
IV. 2. A szintagmák: egyes rendezők egyéni megoldásai, alkotói döntéseik összessége (esettanulmányok).....	211
V. Következtetések.....	241
VI. Könyvészet.....	245
VII. Filmek listája.....	249

ISBN: 978-606-37-1928-8